

DOI: <https://doi.org/10.15407/mzu2025.34.085>
УДК 94(420):327.06+355.01(477:470)“2022/2025”

Андрій Грубінко

д-р. іст. наук, проф.

Західноукраїнський національний університет
46000, Україна, Тернопіль, вул. Львівська, 11

E-mail: andriy.history1983@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4856-5831>

Web of Science ResearcherID: H-2147-2017

ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ (2022–2025 рр.)

У статті представлено результати дослідження розвитку зовнішньої політики Великої Британії у контексті провідних тенденцій світової політики та двосторонньої міждержавної взаємодії з Україною в період повномасштабної російської агресії від 24 лютого 2022 року.

Методологію дослідження сформуваали принципи історизму, системності та об'єктивності, загальнонаукові методи логіки, компаративного аналізу, спеціально-історичні методи історіографічного аналізу, історико-системний, хронологічний, історико-генетичний, ретроспективного аналізу, порівняльно-історичний методи наукового пізнання.

Представлено історіографічний огляд досліджуваної проблеми. Відзначено основні причини та інтереси уряду Великої Британії у переорієнтації зовнішньої політики держави в період пост-Брекзиту з проголошеного глобального позиціонування до рівня регіональної політики. При цьому акцентовано увагу на тому, що головними напрямками зовнішньої політики Великої Британії залишаються відносини з США і європейськими партнерами. Ці напрями традиційно як суперечать, так і водночас взаємодоповнюють одне одного залежно від національних інтересів та міжнародної кон'юнктури. При цьому фактор російсько-української війни і зміни в зовнішній політиці США після повернення до влади Дональда Трампа роблять Європу незамінним та передовим ареалом реалізації міжнародних амбіцій Великої Британії. Утім констатовано, що її міжнародне політичне позиціонування залишається заручником значної військово-політичної та економічної залежності від США. Після приходу до влади Д. Трампа уряд Великої Британії здійснює спроби посилення свого міжнародного впливу шляхом традиційного маневрування між американським та європейським полюсами своєї зовнішньої політики. Непевність подальшої підтримки від Вашингтона змушує британ-

ські еліти зближуватися з європейськими партнерами, навіть частково реінтегруватися до системи співпраці Європейського Союзу.

Зазначено, що Велика Британія має геополітичні інтереси в тому, щоб допомогти Україні вийти з війни в якомога сильнішому стані, відновити економічну та політичну структуру. З цих причин британський уряд посилив підтримку України. Утім сторонам доведеться ще багато працювати над втіленням спільних планів, особливо над збереженням наявних та формуванням нових багатосторонніх форматів взаємодії на регіональному рівні.

Ключові слова: система безпеки, зовнішня політика, Велика Британія, США, Європа, українська еміграція, миротворча місія.

Andrii Hrubinko

Doctor of History, Professor

West Ukrainian National University

11 Lvivska St., Ternopil, 46000, Ukraine

E-mail: andriy.history1983@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4856-5831>

Web of Science ResearcherID: H-2147-2017

GREAT BRITAIN'S FOREIGN POLICY IN THE CONDITIONS OF THE RUSSIAN-UKRAINIAN WAR (2022–2025)

The article presents the results of a study of the development of the UK's foreign policy in the context of the leading trends in world politics and bilateral interstate cooperation with Ukraine during the period of full-scale Russian aggression from February 24, 2022.

The research methodology is based on the principles of historicism, systematicity and objectivity, general scientific methods of logic, comparative analysis, special historical methods of historiographic analysis, historical-systemic, chronological, historical-genetic, retrospective analysis, comparative historical methods of scientific knowledge.

A historiographical overview of the problem under study is presented. The main reasons and interests of the UK government in reorienting the state's foreign policy in the post-Brexit period from the declared global positioning to the level of regional policy are noted. The author emphasizes that the main directions of the UK's foreign policy remain relations with the United States and European partners. These directions traditionally both contradict and complement each other, depending on national interests and the international situation. At the same time, the factor of the Russian-Ukrainian war and

changes in US foreign policy after Donald Trump's return to power make Europe an indispensable and advanced area for the realization of the UK's international ambitions. However, it is noted that its international political positioning remains hostage to its significant military, political and economic dependence on the United States. Since Trump came to power, the UK government has been attempting to strengthen its international influence through traditional manoeuvring between the American and European poles of its foreign policy. The uncertainty of further support from Washington is forcing British elites to move closer to European partners, even partially reintegrating into the EU's cooperation system.

It is noted that the UK has a geopolitical interest in helping Ukraine emerge from the war in the strongest possible condition, and restore its economic and political structure. For these reasons, the British government has stepped up its support for Ukraine. However, the parties still have to work hard to implement joint plans, especially to preserve existing ones and form new multilateral formats of cooperation at the regional level.

Keywords: *security system, foreign policy, the United Kingdom, the United States, Europe, Ukrainian emigration, peacekeeping mission.*

Повномасштабна російська військова агресія проти України, що розпочалася в лютому 2022 року, створила нові реалії функціонування регіональної та світової системи безпеки. Практично усі держави Європи та євроатлантичного простору, міжнародні організації були змушені переглянути свої підходи до національної і міжнародної безпеки та практичних можливостей щодо її гарантування. Продовження російсько-української війни, перспективи завершення якої невідомі, активізація пошуків міжнародною спільнотою шляхів припинення вогню, нові реалії у системі міжнародної підтримки України, пов'язані з різкими змінами в зовнішньополітичній стратегії нового керівництва США після повернення до влади президента Дональда Трампа і трансформаціями трансатлантичної системи безпекової взаємодії, зумовлюють потребу в переосмисленні внеску окремих (насамперед провідних) держав у справу зміцнення регіональної та світової системи безпеки, підтримки України в умовах війни та комплексної міжнародної протидії російській агресії.

Не стала винятком Велика Британія, яка посідає чільні позиції у сучасній системі міжнародних відносин і системі безпеки Європи. Її значні військово-політичні та економічні можливості, знамениті розгалужені дипломатична та зовнішня розвідувальна мережі, гуманітарний потенціал апріорі викликали об'єктивні очікування щодо активної позиції цієї держави у процесі міжнародного реагування на масштабну безпекову кризу,

пов'язану із загрозою російського імперського мілітаризму для усієї Європи.

Тому метою статті є дослідження розвитку зовнішньої політики Великої Британії у контексті провідних тенденцій світової політики та двосторонньої міждержавної взаємодії з Україною в період повномасштабної російської агресії від 24 лютого 2022 року.

Незважаючи на незначну віддаленість у часі, проблематика зовнішньої політики Великої Британії у досліджуваній період привернула увагу ряду провідних українських учених-міжнародників, зокрема британістів, які відреагували на поточну потребу наукових узагальнень досвіду зовнішньої політики Великої Британії в умовах повномасштабної війни в Україні. Варто виділити першу в історіографії монографію С. Віднянського та А. Мартинова з проблем реакції міжнародного співтовариства на російсько-українську війну, в якій дослідники представили ґрунтовний аналіз позицій країн світу в регіональному розрізі від 2014 до 2023 року¹. Стаття М. Бублика та М. Мітько представляє результати дослідження позиції Великої Британії щодо російсько-української війни у 2022–2003 роках на різних рівнях міжнародної взаємодії. Автори дійшли висновку про те, що «українське питання стало ключовим у зовнішній політиці Великої Британії»². Дослідження Є. Маньковського прямо не зачіпає політику Великої Британії щодо України, але дає можливість пізнати попередні результати та особливості зовнішньої політики королівства за наслідками його виходу з ЄС (т. зв. «Брекзит»)»³. Публікація А. Грубінка стала спробою попереднього аналізу ролі Великої Британії у міжнародних відносинах перших місяців російського вторгнення 2022 року⁴. Окрему увагу приділено дослідженню міжнародних інтересів Великої Британії у процесі формування міждержавного безпекового об'єднання AUCUS в Індійсько-Тихоокеанському регіоні та його значення для міжнародного становища України⁵.

Вагомий пласт досліджень сучасними фахівцями проблематики зовнішньої політики Великої Британії традиційно складають студії двосторонніх українсько-британських відносин. Першу наукову публікацію на цю тематику від дати повномасштабного вторгнення представив Ю. Стужук⁶. Ідеться про значне зростання значення України в зовнішній політиці Великої Британії та стрімку активізацію двосторонніх відносин саме в 2022 році. О. Черевко запропонувала ретроспективний огляд здобутків українсько-британської співпраці першого року російсько-української повномасштабної війни 2022–2023 рр.⁷ У праці Н. Яковенко та Є. Лузана порушуються концептуальні питання розвитку українсько-британських відносин за наслідками Брекзиту⁸. Особливо акцентовано увагу на центральному значенні російсько-української війни як фактора поглиблення

британсько-європейських відносин. Проаналізовано значення міждержавної Угоди про співробітництво у сфері безпеки від 16 січня 2024 року.

Наукове осмислення зовнішньої політики Великої Британії у контексті російсько-української війни в західній історіографії недостатньо представлено спеціальними публікаціями. Домінують праці аналітичного характеру, опубліковані у відповідних виданнях та ЗМІ. Серед нечисленної когорти таких праць виділимо статтю доктора Ніла Мелвіна⁹, у якій дослідник дуже точно розставив основні акценти в розумінні можливостей і стратегії міжнародної спільноти, зокрема, і Великої Британії, щодо припинення та подолання наслідків російсько-української війни.

Відзначимо публікацію Софії Гастон, у якій авторка обстоює думку, що вагома роль Великої Британії у допомозі Україні під час війни та прогнозовано активна участь країни у її повоєнній відбудові є «практичним випробуванням порядку денного» «Глобальної Британії»¹⁰. Джон Кампфнер представив критичний аналіз активної позиції керівництва Великої Британії (уряду Бориса Джонсона) на початку повномасштабного вторгнення у 2022 році як чинника подолання проблем у внутрішній і зовнішній політиці королівства. Автор цілком доречно дорікає офіційному Лондону, британським елітам загалом, за попередню підтримку російського режиму Путіна через фінансово-банківські механізми британської столиці, яка, як відомо, стала масштабним прихистком економічних та інших майнових ресурсів російського походження¹¹. Дослідження Алекса Пріора містить спробу відповіді на давнє екзистенційне питання вибору головних напрямів зовнішньої політики Великої Британії — «особливі відносини» чи Європейська інтеграція¹². У статті йдеться про перший рік правління уряду Кіра Стармера. Хоча її автор головний акцент у дослідженні зробив на економічних проблемах, вказана дилема британської зовнішньої політики чинить великий вплив на розвиток європейської системи безпеки в умовах кризи трансатлантичного партнерства та визначає перспективи України у співпраці з Великою Британією.

Огляд історіографії заявленої теми дослідження свідчить про недостатній рівень її осмислення. Дослідники звертають увагу переважно на перший рік від початку повномасштабного вторгнення. Практично не приділено уваги впливу чинника зміни влади в США наприкінці 2024 року на зовнішню політику Великої Британії. Недостатньо висвітлена динаміка нормативно-правового забезпечення українсько-британських відносин, яке за роки війни зазнало відчутного оновлення та відображає зміни пріоритетів у зовнішній політиці королівства на європейському напрямі.

Зовнішня політика Великої Британії у Новітній період історії традиційно ґрунтувалася на трьох основах чи то сферах впливу, як їх

сформулював після Другої світової війни сер Уїнстон Черчилль — Співдружність націй (колишня Британська Співдружність), «особливі відносини» з США та Європа. З часом пріоритети в цій системі зазнали відчутних змін. Стрімкий розпад залишків Британської імперії у перші повоєнні десятиліття та розвиток інтеграційних процесів у Європі, підтриманих у Вашингтоні, об'єктивний відхід Великої Британії на другорядні ролі у світовій політиці вивели на провідні позиції європейський напрям зовнішньої політики королівства. Вступ до ЄС у 1973 року став хоча й вимушеним, але вагомим та успішним кроком до утвердження Великої Британії на міжнародній арені, посилення ролі в європейській політиці.

Перебування держави у складі ЄЕС/ЄС упродовж чотирьох десятиліть відзначалося неоднозначною стратегією офіційного Лондона, спрямованою на жорстке відстоювання пріоритету національних інтересів перед наднаціональними і стримування поглиблених форм інтеграційної співпраці держав-членів. Саме тому Велика Британія не долучилася до зони євро, Шенгену, завжди мала окрему позицію щодо юрисдикції Суду ЄС і зовнішньої та безпекової політики, яка не повинна була дублювати функції держави.

На початку другого десятиліття XXI ст., після повернення до влади однопартійців М. Тетчер британських консерваторів, в умовах долання наслідків фінансово-економічної та міграційної криз у ЄС, уряд Девіда Кемерона поставив питання про перегляд відносин з об'єднанням включно з можливістю виходу країни з його складу. Як видно з історичного досвіду перебігу процесу виходу Великої Британії з ЄС, що відбувався упродовж чотирьох довгих і складних років політичних дебатів після референдуму 23 червня 2016 року, країна та європейська політика загалом пережили один із наймасштабніших актів політичного авантюризму. Адепти Брекзиту вважали, що вихід з ЄС, який трактували майже як «в'язницю» для країни, автоматично відновить історичну могутність Британії як колишньої «володарки морів», а розірвання обмежень європейського права дозволить посісти провідні позиції у когорті держав-лідерів світової політики. Це засвідчує сама назва оновленої стратегії зовнішньої політики Великої Британії, оприлюдненої урядом Бориса Джонсона у березні 2021 року під назвою «Глобальна Британія. Стратегія для світу, що змінюється».

Утім світ дійсно змінився, і то радикально. Вихід на провідні позиції у світовій економіці й політиці двох наддержав США і КНР не давав жодній іншій державі на повністю самостійну, тим більше провідну роль у міжнародних відносинах. Британці після офіційного виходу з ЄС 31 січня 2020 року позбулися представницького майданчика для реалізації

власних міжнародних інтересів та механізмів політичного впливу на європейські процеси та не здобули жодних суттєвих преференцій.

За даними ВВС, в умовах сьогодення лише 30% британців вважають Брекзит правильним рішенням, а 55% визнали його помилковість¹³. Країна не стала ні багатшою, ні безпечнішою, ні привабливішою для ведення бізнесу, ні впливовішою на міжнародному рівні. Міграція залишилася однією з головних проблем урядів країни. Не вдалося заробити на закордонній торгівлі. Місця на світових ринках уже надійно зайняті. Тож британському бізнесу все одно доводиться оглядатися на континент і тепер уже з додатковими витратами пристосовуватися до відновлення співпраці з європейськими партнерами. Постання нової реальності міжнародного становища Великої Британії після виходу з ЄС, посилення відтоку капіталу до країн континентальної Європи та очікування фінансово-економічної кризи поглибилися наслідками епідемії COVID-19, що коштував посад уряду Бориса Джонсона в липні 2022 року.

Головним міжнародним політичним та безпековим активом Великої Британії залишилися «особливі відносини» з США, які утім уже встигли відчутти непевність у перший період правління президента Дональда Трампа (2017–2020 рр.) і ризикували увійти в турбулентність вдруге внаслідок його імовірного повернення до влади. Незважаючи на бажання зосередитися на глобальному охопленні в партнерстві з США, проблеми Європи (природнього регіону реалізації британських інтересів) в умовах сучасної комплексної кризи системи безпеки змусили відчутти Лондон свій потенціал саме на регіональному рівні. Відновлення «східної загрози» в Європі після анексії Росією Криму й частини Донбасу виявилось найвигіднішим Лондону з огляду на відповідність його традиційним міжнародним інтересам: відбулася часткова європейська реорієнтація НАТО і США; увага європейців змістилася з проблем розвитку військово-політичних можливостей ЄС до традиційних і давно сформованих атлантичних структур безпеки, тобто НАТО, де Велика Британія посідає другу позицію після США. В обставинах недостатньо прогнозованої політики американського керівництва щодо збереження подальшого домінування США в системі європейської безпеки Велика Британія отримала можливість реалізувати власні лідерські амбіції саме в Європі. З 2017 року, відколи Велика Британія очолила командування трьохтисячним багатонаціональним контингентом Об'єднаних сил підвищеної готовності НАТО, новостворену багатонаціональну бойову групу оперативних сил у Естонії і бере участь в аналогічній групі під керівництвом США в Польщі, країна перебувала в авангарді процесу посилення присутності НАТО в субрегіоні Центрально-Східної Європи¹⁴.

Згадана стратегія «Глобальна Британія» ставить завданням відновити британський вплив на широкі світові простори за межами ЄС, водночас

не виходячи за межі Європейського континенту та його політичних процесів. Ситуація в Україні саме надала такі шанси британському уряду. Велика Британія виконувала місію другого за значенням партнера України після США. Лондон мав можливість діяти прямо в тих ситуаціях, коли Вашингтону це було недоцільно. Прикладом став інцидент з есмінцем «Дефендер» поблизу берегів Криму 23 червня 2021 року¹⁵. Відсутність серед учасників Нормандського переговорного формату і свобода від інституційних обмежень ЄС «розв'язували руки» британському уряду у відносинах з Україною. Підписання в Лондоні 8 жовтня 2020 року широкомасштабної Угоди про політичне співробітництво, вільну торгівлю і стратегічне партнерство в основу співпраці сторін ставило торгово-економічні відносини та військове співробітництво.

Загроза прямого вторгнення російських військ до України змусила британський уряд у 2021 р. нарешті ухвалити рішення про надання Україні летальних оборонних озброєнь. Упродовж грудня 2021 — лютого 2022 років в Україну прибули кілька військово-транспортних літаків ВПС Великої Британії з 2 тис. одиниць протитанкових систем NLAW та іншими озброєннями, які стали критично важливими для України в перші тижні вторгнення Росії. У грудні 2021 року британський уряд оголосив про виділення 1 млрд фунтів стерлінгів для підтримки України у сферах торгівлі, інвестицій та безпеки¹⁶.

Зміщення геополітичних акцентів зовнішньої політики Великої Британії на Східну Європу засвідчили оприлюднені в січні 2022 року тодішнім міністром закордонних справ Ліз Трасс розвіддані про майбутній наступ із метою послаблення Росії у разі їх реалізації¹⁷. Також пані міністр публічно оголосила ініціативу про формування перспективної триєдиної безпекової коаліції за участі Великої Британії, Польщі та України, покликаної виступити стабілізаційним чинником в економіці та сфері безпеки в Центральній-Східній Європі та механізмом комунікації і кооперації Західної і Східної Європи. 1 лютого 2022 року Україну з офіційним візитом відвідав прем'єр-міністр Великої Британії Борис Джонсон. Вже тоді, за три тижні до війни, британська сторона стала в авангарді військової допомоги Україні, випереджаючи навіть американських партнерів. Коли в ряді європейських столиць на захоплення України російськими військами давали часу від кількох годин до трьох діб, у Лондоні продовжували планувати й виділяти для неї практичну допомогу.

Вторгнення військ РФ до України 24 лютого 2022 року стало чинником глибинних змін у системі міжнародних відносин, наслідки якого ще себе проявляють повною мірою. Велика Британія була змушена дієво реагувати на ці зміни і, незважаючи на глобальні (позаєвропейські) амбіції, продовжувати скеровувати потенціал свого закордонного впливу та

військовий потенціал на проблеми європейської безпеки й допомогу Україні. Чітка проукраїнська позиція правлячої Консервативної партії, її міністрів та особисто прем'єр-міністра, досягнення міжпартійного консенсусу створили необхідне підґрунтя для підготовки потужного британського вкладу в розбудову системи стримування подальшої російської агресії у вигляді постійної дипломатичної підтримки, військової допомоги та антиросійських санкцій.

Україна постійно відчувала надзвичайно активну політичну та фінансово-економічну підтримку Великої Британії. Зростання динаміки контактів на двосторонньому рівні, щоденне надання актуальних даних британської розвідки українській стороні про пересування ворожої армії, безпрецедентна санкційна активність та масштабні поставки зброї, прагнення модерувати проукраїнський контекст у діяльності міжнародних організацій (ООН, Світовий банк, ЄБРР, ОБСЄ, НАТО, контактна група «Рамштайн») зробили присутність британського чинника у зовнішній політиці України незамінним. Незважаючи на втрати дивідендів від утримання російського майна, британська сторона першою пішла на безпрецедентні обмеження за ознакою країни походження власника, аж до «замороження» та арешту активів фізичних осіб. Під «пекельні» санкції потрапили Путін, Лавров, Шойгу, інші топ-діячі чинного режиму, їхні діти та інші члени сімей. Приклад Великої Британії наслідували США і країни ЄС. Російський ринок доволі швидко покинули абсолютна більшість численних британських корпорацій, а ті, хто довго думав (наприклад Shell), зазнали збитків через вторинні міжнародні санкції та іміджеві втрати від зв'язків із режимом Путіна. Запроваджено ембарго на імпорт російської нафти та інші обмеження на торгівлю з РФ, діяльність російських фірм і банків. Скасовано авіасполучення. Ухвалено заборону на кредитування російських юридичних осіб та російського уряду. Велика Британія підтримала ідею відключення провідних російських банків від системи SWIFT.

В умовах війни найактуальнішою й найдієвішою природно стала пряма британська військова допомога (зокрема засоби гуманітарної підтримки), що за наявності широкомасштабного наступу та високого рівня інтенсивності бойових дій зі значними ураженнями цивільного населення стала життєво важливою для України. Насамперед ідеться про поставки озброєнь на мільярди фунтів стерлінгів, які еволюціонували від легкого оборонного озброєння у вигляді кількох тисяч малих переносних протитанкових зенітно-ракетних комплексів Javelin і NLAW напередодні війни, надання важкої бронетехніки до постачання наступальної зброї. На відміну від ряду європейських партнерів, надання британських озброєнь було максимально оперативним, деполітизованим, дебіюрократизованим

та безумовним і здебільшого випереджає аналогічні рішення уряду США. Велика Британія першою серед західних держав надіслала свої провідні танки Challenger. Цим британці по суті допомогли іншим партнерам (насамперед США і Німеччині) подолати черговий своєрідний психологічний бар'єр і перегорнути сторінку під назвою «не провокувати агресора». До цього були протикорабельні ракетні комплекси Harpoon, надання яких відбило бажання росіян десантуватися в Одесі, важка бронетехніка, гелікоптери Sea Kings, і найважливіше — далекобійні ракети Brimstone і Storm Shadow, які після погодження з американцями з листопада 2024 року завдають ударів по військових об'єктах у Росії. З липня 2022 року на полігонах Великої Британії поетапно підготовлено 57 тисяч українських військовослужбовців (операція «Інтерфлекс»). Завдяки насамперед британським поставкам світ побачив, що українські військові можуть рекордно швидко та водночас ефективно навчатися використовувати складні збройні системи західного зразка в реальних бойових умовах.

Згідно з даними Єврокомісії, загальний обсяг прямої допомоги від Великої Британії для України з січня 2022 року по лютий 2025 року склав близько 15,2 млрд євро (4 позиція після США, ЄС і Німеччини)¹⁸. Британська сторона приділила значну увагу наданню макрофінансової допомоги Україні, пролобіювала нові транші Світового банку, G7, ЄБРР.

Принципову реакцію на вторгнення продемонстрували й переважна більшість представників британського бізнесу, який працював у Росії. Великі компанії розірвали зв'язки з країною-агресором. Водночас проявила себе історична закономірність, що під час війни зростає промислове виробництво. Насамперед логічно відбулося поживлення британської військової промисловості. Відповідно до даних НАТО за 10 років (з 2014 — по червень 2024 рр.) видатки Великої Британії на оборону зросли на 25%, що становить третій результат після США й Німеччини¹⁹.

На 2025 рік Міністерством оборони Великої Британії анонсовано передачу Україні десятків тисяч дронів для бойових та розвідувальних потреб. Така акція відбудеться в рамках створеного урядами Великої Британії і Латвії міжнародної коаліції дронів для Сил оборони України. Також оголошено додаткове виділення допомоги на суму 284 млн. дол., значна частка якої піде на постачання систем ППО, розвідувальних дронів, надводних дронів та радіоелектронного обладнання для протидії ворожим літальним апаратам. Фінансування надійде в рамках діяльності Міжнародного фонду для України, керованого Лондоном.

Одним із визначальних факторів стабільної та надзвичайно результативної підтримки України Великою Британією став континуїтет позицій урядів країни та фактична єдність позицій провідних політичних партій

щодо оцінки російсько-української війни. Головні парламентські фракції (консерватори, лейбористи та ліберальні демократи) завжди були одностайними в підтримці України. Від 24 лютого 2022 року у Великій Британії уже працює четвертий прем'єр-міністр. Кожен із них абсолютно підтримував лінію попередників на підтримку України та протидію російській агресії. Крім того, уряд Шотландії надав фінансову підтримку й гуманітарну допомогу Україні. За винятком (нині значною мірою маргіналізованого) угруповання лівих колишнього лідера Лейбористської партії Джеремі Корбіна, жодна політична сила не виступала проти британської військової, економічної чи політичної підтримки України. Навіть «популярні» праві не намагалися скористатися думкою про те, що замість допомоги Україні Велика Британія повинна зосередити всю свою увагу на внутрішніх економічних проблемах²⁰.

Кір Стармер після перемоги лейбористів на загальних виборах у липні 2024 року засвідчив «непохитну відданість» нового уряду допомозі Україні²¹. Свою проукраїнську позицію він продемонстрував ще в лютому 2023 року, коли відвідав Київ на річницю початку вторгнення Росії. Лейбористська партія пообіцяла продовжувати надавати Україні поточний рівень військової, фінансової та дипломатичної підтримки, а також наполягати на притягненні Росії до відповідальності за вторгнення, включаючи підтримку зусиль зі створення міжнародного трибуналу для злочину агресії. Знаковою стала заява Кіра Стармера в інтерв'ю агенції Bloomberg напередодні саміту НАТО у Вашингтоні про надання дозволу завдати удари британськими ракетами Storm Shadow вглиб території Росії. Це прозвучало особливо сильно на тлі підтвердження позиції уряду США щодо заборони аналогічного використання американської далекобійної зброї Збройними силами України. Також Стармер підтримав вимогу Міжнародним кримінальним судом ордеру на арешт Путіна. Лейбористська партія заявила прагнення допомогти Україні набути членства в НАТО. Одним із актуальних питань міждержавної співпраці стала спільна робота над вирішенням проблеми надходження для допомоги Україні заморожених у британських банках російських активів.

Мультинаціональна Велика Британія стала прихистком для значної частини українців, які втікали від війни. Згідно з даними ООН, станом на вересень 2024 року Велика Британія посідала 5 місце за кількістю прийнятих на своїй території українських емігрантів (252,8 тис. чол.)²². Незважаючи на особливості процедури отримання можливості поселитися у Великій Британії, ця країна залишається доволі популярною для проживання українців, які стали черговою хвилею еміграції українства до Великої Британії, що сягає своїми витокami кінця XIX ст. Відзначимо й соціальну активність самих громадян країни, які вже в перші місяці війни

в Україні зібрали на допомогу біженцям у розпорядження благодійних організацій пожертвувань на суму понад 400 млн. ф. ст. У березні 2002 року оголошено про особисту щедрю (без уточнення суми) пожертву сьогоднішньої королеви Єлизабет II для фонду підтримки українців, які були змушені покинути батьківщину внаслідок російського вторгнення²³. На той час іще наслідний принц Чарльз (король Чарльз III) засудив вторгнення Росії в Україну й назвав його війною проти демократії і свободи.

У грудні 2024 року Державний секретар оборони Джон Гілі уперше оголосив про можливість відправки британських військових в Україну з метою продовження підготовки українських бійців, що раніше вважалося «червоною лінією» британської зовнішньої політики²⁴. Утім ідея направлення військ в Україну під впливом міжнародних чинників переросла в значно більше — ініціативу направлення миротворчого контингенту, чи швидше «сил стримування» для гарантування миру в Україні після досягнення стану припинення вогню, підтриману в рамках міжнародної «коаліції охочих».

Імовірний відхід США з Європи як гаранта її безпеки в рамках НАТО відкриває за давню проблему здатності держав регіону самостійно та об'єднано протистояти комплексній російській загрозі. З проєкції сьогодення така здатність виглядає не надто переконливою. Ситуація навколо війни в Україні як ніколи до цього унаочнила вказані проблеми та змусила провідних геополітичних гравців регіонального європейського рівня пропонувати власні проєкти впливу на конфлікт і свою роль у європейській безпеці відповідно до національних інтересів. Велика Британія не стала винятком.

При усьому бажанні традиційно «вдарити сильніше за можливості» та історичних амбіціях, Велика Британія сьогодні доволі обмежена у своєму міжнародному впливі і змушена традиційно орієнтуватися на позицію США та європейських партнерів. Варто враховувати і наявність «червоних ліній» у міжнародній політиці держави, які випливають із її місця в системі колективної безпеки Заходу й небажання безпосередньо бути залученими до війни на полі бою. Британські війська не будуть воювати проти армії Росії, якщо війна не перекинеться на територію країн НАТО. У Лондоні не підтримують членства України в НАТО будь якою ціною, хоча і не заперечують такої перспективи в майбутньому. Традиційно головну роль відіграє позиція керівництва США.

Кардинальна зміна влади у США в січні 2025 року поставила на порядок денний проукраїнської міжнародної коаліції вимогу трансформувати наявний формат її діяльності. Тому коаліція «Рамштайн» імовірно відійде в минуле, або ж значно зміститься до рівня європейської коаліції

держав-членів НАТО, що різко підвищить вимоги до їх оборонної спроможності. І тут Велика Британія може себе проявити якнайкраще, компенсувати іміджеві втрати і послаблення впливу в Європі, зміцнити свою потрібність в американсько-британському альянсі. Велика Британія перебуває на «геополітичній розтяжці» між США і Європою, що, зрештою, для неї вже звично. Лондон прагне зберегти і посилити власну значущість у міжнародній політиці як модератор між Вашингтоном та європейськими столицями. З відходом американців з Європи не виключений навіть певний формат повернення Великої Британії до ЄС, принаймні на рівні політики безпеки та торгово-економічних відносин. Це засвідчили угоди Великої Британії з ЄС від 19 травня та міждержавна угода Великої Британії з ФРН від 17 липня 2025 року. Такими тенденціями необхідно скористатися Україні, яка шукає свій формат відносин з новими США, що стрімко тяжіють до ізоляціонізму, та водночас прагне зберегти динаміку інтеграції у ЄС і НАТО.

Великій Британії важливо відігравати роль незамінного елемента в європейській міжнародній безпековій зв'язці насамперед з Німеччиною, Францією та Польщею. Ідеться, зокрема, про перспективи забезпечення миротворчої місії («сил стримування») в Україні, яка можлива за умови встановлення режиму припинення вогню. Хоча проголошене британською стороною ще в січні 2022 року прагнення сформувавши безпековий альянс Україна — Польща — Велика Британія наразі не втілене в життя, ця геополітична вісь має сенс і за умови конструктивної політики польської сторони, долучення держав Балтії, Румунії і Туреччини ще відіграє свою оборонно-стабілізаційну роль для усієї Європи в нових геополітичних умовах повоєнної Європи.

Привертає увагу суттєве посилення нормативно-правової бази відносин Великої Британії з Україною саме в досліджуваній період, яка відображає сучасні реалії і виклики для співпраці обох держав в міжнародному контексті і спрямована на довгострокову співпрацю. 12 січня 2024 року підписано міждержавну Угоду про співробітництво у сфері безпеки. Цей акт став першим з понад трьох десятків міждержавних договорів, що повинні були надати міжнародні «гарантії безпеки» Україні в умовах війни. Вона зафіксувала зобов'язання про взаємодопомогу в умовах протистояння військовій агресії Росії і має на меті підтримати розвиток оборонного комплексу України на тривалу перспективу на шляху інтеграції до НАТО²⁵.

Уряд Стармера у своїй активній проукраїнській позиції пішов ще далі, підписавши 16 січня 2025 року Угоду про сторічне партнерство. Деяко незвична форма нової угоди з наявністю уточнюючого широкого додатка засвідчує її комплексний та всеохоплюючий характер. Тут присутні

питання оборони та безпеки, співпраці в галузі мореплавства й морського розмінування, економіки й торгівлі, енергетики й клімату, правосуддя, правоохоронної діяльності і притягнення агресора до кримінальної відповідальності, протидії інформаційним загрозам, співпраці у сфері науки, технологій та інновацій, соціальної сфери, культури і спорту, повоєнної відбудови та стійкості. Принципово новим в угоді став пункт про створення спільних підрозділів швидкого реагування, які за потреби можуть використовуватися на території союзних та інших держав²⁶. Угода містить пункт про реагування сторін на випадок нападу на одну з них, що є безпрецедентними в системі партнерських відносин України з іншими державами. Зафіксовано зобов'язання британської сторони надавати Україні військову допомогу в розмірі не менше 3 млрд ф. ст. на термін до 2030/31 року і «доти, доки буде потрібно».

Щодо останнього пункту, чинний британський уряд свої зобов'язання виконує повною мірою. Зокрема, за словами міністра оборони Джона Хіллі, за перші шість місяців 2025 року на оборонні потреби України виділено 700 млн ф. ст. (944 млн дол.): на закупівлю для України артилерійських снарядів, зенітних та далекобійних ракет. У рамках останніх ініціатив адміністрації Д. Трампа щодо посилення збройного потенціалу України британський уряд закупив сотні ракет ППО і 220 тис. артилерійських снарядів для зенітно-ракетної системи Gripen. Підписано двосторонню угоду про передачу на потреби поповнення озброєнь ще 3 млрд дол., отриманих від відсотків із доходів від арештованих російських активів. Загалом тільки в першій половині 2025 року Велика Британія виділила Україні 4,5 млрд ф. ст. (6,075 млрд дол.) безповоротної військової допомоги²⁷. У контексті відмітних особливостей нової фази війни особлива увага приділяється виробництву дронів-перехоплювачів.

Кардинальна зміна влади у США поставила на порядок денний проукраїнської міжнародної коаліції вимогу трансформувати наявний формат її діяльності. За таких умов Велика Британія може себе проявити якнайкраще, компенсувати іміджеві втрати й послаблення впливу в Європі, зміцнити свою потрібність водночас в американсько-британському альянсі та в системі європейської безпеки та оборони. Наприклад, британці з лютого 2025 року фактично очолили Контактну групу з питань оборони України (формат «Рамштайн»). Велика Британія перебуває на «геополітичній розтяжці» між США і Європою, що, зрештою, для неї вже звично. Лондон прагне зберегти й посилити власну значущість у міжнародній політиці як модератор між Вашингтоном та європейськими столицями, особливо на тлі оприлюднення в червні 2025 року інформації про скорочення постійної військової присутності в Індо-Тихоокеанському регіоні та зосередження на обороні Європи в рамках НАТО²⁸. Як тут не

пригадати скорочення постійної військової присутності британських військ в Індо-Тихоокеанському регіоні («на схід від Суеца»), проголошене у 1967 році урядом Гарольда Вільсона²⁹. З відходом американців з Європи не виключений навіть певний формат повернення Великої Британії до ЄС, принаймні на рівні політики безпеки та торгово-економічних відносин. Великій Британії важливо відігравати роль незамінного елемента в європейській міжнародній безпековій зв'язці насамперед з Німеччиною, Францією та Польщею. Ідеться, зокрема, про перспективи забезпечення миротворчої місії в Україні після встановлення режиму припинення вогню. Водночас у Лондоні роблять відчайдушні спроби втримати американських союзників у Європі. Уряд Стармера активно підтримує рішення саміту НАТО від 2 червня 2025 року про збільшення витрат європейських членів Альянсу на оборону до рівня щорічних 5% ВВП.

В умовах посилення американського ізоляціонізму Лондон намагається формувати порядок денний європейської оборонної співпраці насамперед через наявні в нього ексклюзивні ресурси — ядерну зброю. У червні–липні 2025 року британським урядом підписано широкомасштабні угоди про співпрацю з Францією та ФРН, у центрі яких перебуває проблематика формування європейського автономного ядерного щита. Водночас Велика Британія априорі не готова діяти повністю незалежно у сфері безпеки, адже її ядерний потенціал фактично залежний від американської допомоги, а на її території перебуває база стратегічного ядерного арсеналу США, яка упродовж 2022–2025 років уперше з 2008 року зазнала суттєвого оновлення та поповнення запасів озброєнь, зокрема, американських термоядерних ракет B61-12³⁰. У цьому криється головна причина неготовності британської сторони розглядати повноцінну миротворчу діяльність в Україні європейських партнерів без залучення американського прикриття та розбіжностей у стратегічному баченні розвитку автономної оборонної системи континенту, які можуть стати ключовим гальмом її подальшого розвитку.

Отже, війна в Україні посилює амбіції британського політикуму до збільшення свого міжнародного впливу. Брекзит завдав Великій Британії значних іміджевих втрат на міжнародній арені, насамперед у Європі. Тому вона гостро потребує додаткового підтвердження офіційно декларованої стратегії «глобального охоплення». Це стало однією з головних причин активної позиції щодо підтримки України в умовах війни.

Активне залучення до міжнародного протистояння сучасній російській військовій агресії проти України відкрило нову сторінку в історії зовнішньої політики Великої Британії. Британська громадськість, влада чітко розуміють значення збереження державності України для своєї національної, європейської та світової безпеки, міжнародних інтересів, а

тому готові вкладати в неї можливі ресурси на тривалій основі. Беззастережна допомога британців українцям у боротьбі із завойовником неможливо перебільшити. Набутий досвід співпраці відкриває значні перспективи для її продовження й розвитку з метою досягнення справедливого миру й відбудови України. Міжнародні інтереси Великої Британії цілком сприяють цьому. Лондон намагався посісти роль першого союзника офіційного Києва в Європі, надавши на потреби України безпрецедентну військову підтримку.

Велика Британія залишається послідовним та фактично безумовним прихильником європейської та євроатлантичної інтеграції України, що вигідно вирізняє її серед інших західних партнерів, навіть США, Німеччини, ряду інших держав ЄС і НАТО. Утім її міжнародне політичне позиціонування залишається заручником значної військово-політичної та економічної залежності від США. Після приходу до влади Д. Трамп уряд Великої Британії здійснює спроби посилення свого міжнародного впливу шляхом традиційного маневрування між американським та європейським полюсами своєї зовнішньої політики. Непевність щодо продовження підтримки від Вашингтона змушує британські еліти зближуватися з європейськими партнерами, навіть частково реінтегруватися до системи співпраці Європейського Союзу. Причиною цьому є дедалі більше усвідомлення власної регіональної значущості та нереальності сподівань на можливість збереження колишнього глобального впливу, про що свідчить згортання військової присутності в Індो-Тихоокеанському регіоні.

Велика Британія має геополітичні інтереси в тому, щоб допомогти Україні вийти з війни в якомога сильнішому стані, відновити економічну та політичну структуру. Післявоєнна Україна може стати ключовим європейським союзником на кордоні загрозливого супротивника. Ослаблена Україна лише підбадьорить Росію чинити агресію в інших регіонах. Тому британський уряд посилив підтримку України. Утім сторонам доведеться ще багато працювати над втіленням спільних планів, особливо над збереженням наявних та формуванням нових багатосторонніх форматів взаємодії на регіональному рівні. Надто оптимістичний 100-річний термін українсько-британської угоди одномоментно надихає, але не гарантує далекосяжних позитивних результатів.

---

¹ Віднянський С., Мартинов А. Російсько-українська війна та міжнародне співтовариство: монографія. Київ: Інститут історії України НАН України, 2023. С. 85–90.

² Бублик М., Митько М. Українське питання у зовнішній політиці Великої Британії в умовах російської агресії. *Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Історія. Політологія.* 2023. Вип. 3. С. 49–58.

³ Маньковський Є. В. Чинник Brexit у зовнішній політиці Великої Британії. *Політикус*. 2024. № 2. С. 165–169.

⁴ Грубінко А. В., 2022. Міжнародна роль Великої Британії в умовах російсько-української війни. *Російсько-українська війна: право, безпека, світ. зб. матеріалів VI міжн. наук.-практ. конф. м. Тернопіль, 29–30 квітня 2022 р.* Тернопіль: ЗУНУ, 2022. С. 293–299.

⁵ Грубінко А. Інтереси зовнішньої політики Великої Британії в контексті формування міждержавного об'єднання AUKUS. *Міжнародні зв'язки України: наукові пошуки і знахідки: міжвід. зб. наук. пр.* 2024. № 33. С. 208–226.

⁶ Стужук Ю. П. Співробітництво України та Великої Британії в умовах російсько-української війни. *Збірник наукових праць Центру воєнно-стратегічних досліджень Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського*. 2022. № 2 (75). С. 135–140.

⁷ Черевко О. С. Еволюція українсько-британських відносин в умовах широко-масштабної агресії Росії проти України. *Український історичний журнал*. 2023. № (4). С. 5–24. DOI: 10.15407/uhj2023.04.005

⁸ Yakovenko N., Luzan Ye. Ukrainian-british relations after Brexit: bilateral cooperation and European integration of Ukraine. *Актуальні проблеми міжнародних відносин: Збірник наукових праць*. 2024. Вип. 160. С. 32–48.

⁹ Melvin N. The UK and European Security: Five Key Lessons from the Ukraine War. *Royal United Services Institute*. 1 March 2023. URL: <https://www.rusi.org/explore-our-research/publications/commentary/uk-and-european-security-five-key-lessons-ukraine-war>

¹⁰ Gaston S. The Case for an Ambitious British Role in Ukraine's Reconstruction. The British Foreign Policy Group, 4 July, 2023. URL: <https://bfpgr.co.uk/2022/07/uk-role-ukraine-reconstruction>

¹¹ Kampfner J. 2022. UK's strong Ukraine support hides a less glorious past. Chatham House, 11 May, 2022. URL: <https://www.chathamhouse.org/2022/05/uks-strong-ukraine-support-hides-less-glorious-past>

¹² Prior A. Starmer's Foreign Policy Narrative: The Special Relationship or European Integration? *Political Insight*, June 2025. Volume 16, Issue 2. pp. 36–39. URL: <https://doi.org/10.1177/20419058251351498>

¹³ Калмиков О. Британія сумує за ЄС. Чи зможе вона повернутися назад, і до чого тут Трамп. *BBS News Україна*. 1 лютого 2025. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/articles/cly5m37dd43o>

¹⁴ Global Britain in a competitive age The Integrated Review of Security, Defence, Development and Foreign Policy Presented to Parliament by the Prime Minister by Command of Her Majesty March 2021. 112 p.

¹⁵ Грубінко А. «Операція «Дефендер». *Українська лінія*. 5 Липня, 2021. URL: <https://ukrline.info/2021/07/05/operatsiia-defender/>

¹⁶ Британія виділить додатково 1 млрд. фунтів на підтримку України. *LB.UA*. 8 грудня 2021. URL: https://lb.ua/news/2021/12/08/500511_britaniya_vidilit_dodatkovo_1_mlrd.html

¹⁷ United Kingdom and the Russian invasion of Ukraine. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/United_Kingdom_and_the_Russian_invasion_of_Ukraine

¹⁸ Total bilateral aid allocations to Ukraine between January 24, 2022 and February 28, 2025, by donor and type (in billion euros). URL: <https://www.statista.com/statistics/1303432/total-bilateral-aid-to-ukraine/>

¹⁹ John Healey, UK Defence Secretary. Putin will not win, no matter how long it takes. URL: https://www.ukrinform.ua/rubric-world/3939521-dzon-gili-ministr-oboroni-velikobritanii.html?fbclid=IwY2xjawHcBcBleHRuA2FlbQIxMQABHdSXAuQiwYPyBUzQXW2VTObT_2bXfm_h8S1vPKRf6f_0WXKTDt75N8HVFA_aem_rj3iD11MohqnY7tlE2ZDoQ

²⁰ David Landsman. Why is Britain so strongly behind Ukraine? Does it matter? 14 Feb 2023. URL: https://bfp.co.uk/2023/02/why-is-britain-so-strongly-behind-ukraine/?fbclid=IwY2xjawHkw3ZleHRuA2FlbQIxMQABHV0GSmAX0adWPxzMytGdRYSszkht4sVhnPwKl-IHQBUaaSAJETseAIKaA_aem_jWvhN25Bqp4rfx5Tp3jP8Q

²¹ Dickinson P. Britain's new government pledges «unwavering commitment» to Ukraine. URL: https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/britains-new-government-pledges-unwavering-commitment-to-ukraine/?fbclid=IwY2xjawHoof9leHRuA2FlbQIxMQABHYdQcZ9o8QMUKbaDwCY2gM2SkoATadbpeRYV9ecukKkf2fvHvgPT7qr0_g_aem_it6LoOffvNHjOAc-AOKbSw

²² ICAI, Rapid review: UK aid to Ukraine, April 2024. URL: <https://icai.independent.gov.uk/html-version/uk-aid-to-ukraine-2/IPSOS>

²³ Hrubinko, A. (2022). Transformations of the British monarchy during the reign of Elizabeth II (1953–2022). *Актуальні проблеми правознавства*. 2022. № 3 (31). С. 38.

²⁴ Posaner J., Keate N. UK considers sending troops to Ukraine to bolster training. December 19, 2024. URL: https://www.politico.eu/article/uk-mulls-troops-in-ukraine-for-military-training-mission-operation-interflex-john-healey/?fbclid=IwY2xjawHkDgVleHRuA2FlbQIxMQABHW1SsHZomfIxpDguyqifps-TfMep1u7cVK36xHPq6_F7FglJubD89ar7mA_aem_0iVQBo_WqEVU4c8jYIjWDA

²⁵ HM Government, Agreement on Security Co-operation between the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and Ukraine (PDF), January 2024. URL: https://assets.publishing.service.gov.uk/media/65a14a6ae96df50014f845d2/UK-Ukraine_Agreement_on_Security_Co-operation.pdf

²⁶ Угода про сторічне партнерство між Україною та Сполученим Королівством Великої Британії і Північної Ірландії. 16 січня 2025 року. URL: https://www.president.gov.ua/news/ugoda-pro-storichne-partnerstvo-mizh-ukrayinoyu-ta-spoluchen-95461?fbclid=IwY2xjawH2YilleHRuA2FlbQIxMQABHRnecwNP9-YxXbKL9sKxmF1Ts4YPr_p2VyN9DrudjYqmV6ESLDIwAp5t-PA_aem_1_W0SgdCwoJm0wmhcIRYA

²⁷ Шумлянський Д. Велика Британія виділила 700 млн фунтів на снаряди, зенітні та далекобійні ракети для України. Мілітарні. 21 липня 2025. URL: https://military.com/uk/news/velyka-brytaniya-vydilyla-700-mln-funtiv-na-snaryady-zenitni-ta-dalekobijni-rakety-dlya-ukrayiny/?fbclid=IwY2xjawLri8tleHRuA2FlbQIxMQABHk0TyahCUa91WUKCXmQlYnOOCGBX6VvnF0RYeQWd6w2Ct8ob7wCqPswY6h7I_aem_dTPq-wKkrotEG2OpkjHHLg

²⁸ Шумлянський Д. Велика Британія перекине війська з Тихого океану і зосередитися на обороні НАТО. Мілітарні. 15 червня 2025. URL: https://military.com/uk/news/velyka-brytaniya-perekyne-vijska-z-tyhogo-oceanu-i-zoseredytysya-na-oboroni-nato/?fbclid=IwY2xjawLpcEpleHRuA2FlbQIxMABicmlkETFAeVl2S1FrVjzkTEtdW5wAR4q-wqDooUpbG9S-8anAE8eYB5-Wz9YvGMI6gDjXPpIfHmn-7w2llhFToIAp_w_aem_VQiM2STObOkjxzxmKgdj4Q

²⁹ Dockrill S. Britain's retreat from east of Suez: the choice between Europe and the world? London, 2002. 352 p.

³⁰ Шостак К. США вперше за 17 років повернули ядерну зброю до Великої Британії — навіщо саме зараз. ТСН. 21.07.2025. URL: https://tsn.ua/svit/ssha-vpershe-za-17-rokiv-povernuly-iadernu-zbroiu-do-velykoyi-brytaniyi-navishcho-same-zaraz-2874347.html?fbclid=IwY2xjawLrmrZleHRuA2FlbQIxMQABHmmsv1J7y8OAUOdox2WL-s0xUjS-fpl8mg6ljKeo3QrMvSONPYdGznX7QsZM_aem_Zy0BSOv9Vm92KceF7ueY8w#mdd8yskjpj05ohr4dw6k

REFERENCES

1. Bublyk, M. & Mitko, M. (2023). Ukrainske pytannia u zovnishnii politytsi Velykoi Brytanii v umovakh rosiiskoi ahresi. *Visnyk Mariupolskoho derzhavnoho universytetu. Serii: Istorii. Politolohii*, 3, 49–58 [in Ukrainian].
2. Mankovskyi, Ye. V. (2024). Chynnyk Brexit u zovnishnii politytsi Velykoi Brytanii. *Politykus*, 2, 165–169 [in Ukrainian].
3. Hrubinko, A. V. (2022). Mizhnarodna rol Velykoi Brytanii v umovakh rosiisko-ukrainskoi viiny. *Rosiisko-ukrainska viina: pravo, bezpeka, svit. zb. materialiv VI mizhn. nauk.-prakt. konf. m. Ternopil, 29–30 kvitnia 2022 r.* Ternopil: ZUNU, 293–299 [in Ukrainian].
4. Hrubinko, A. (2024). Interesy zovnishnoi polityky Velykoi Brytanii v konteksti formuvannia mizhderzhavnogo obiednannia AUKUS. *Mizhnarodni zv'azki Ukraïni: naukovì poşuki ì znahidki - the International relations of Ukraine: scientific searches and findings*, 33, 208–226 [in Ukrainian].
5. Stuzhuk, Yu. P. (2022). Spivrobotnytstvo Ukrainy ta Velykoi Brytanii v umovakh rosiisko-ukrainskoi viiny. *Zbirnyk naukovykh prats Tsentru voïenno-stratehichnykh doslidzhen Natsionalnoho universytetu oborony Ukrainy imeni Ivana Cherniakhovskoho*, 2 (75), 135–140 [in Ukrainian].
6. Cherevko, O.S. (2023). Evoliutsiia ukrainsko-brytanskykh vidnosyn v umovakh shyrokomasshtabnoi ahresii Rosii proty Ukrainy. *Ukrainskyi istorychnyi zhurnal*, 4, 5–24 [in Ukrainian].
7. Yakovenko, N. & Luzan, Ye. (2024). Ukrainian-british relations after Brexit: bilateral cooperation and European integration of Ukraine. *Aktualni problemy mizhnarodnykh vidnosyn: Zbirnyk naukovykh prats*, 160, 32–48 [in English].
8. Melvin, N. (2023). The UK and European Security: Five Key Lessons from the Ukraine War. Royal United Services Institute. 1 March 2023. <https://www.rusi.org/explore-our-research/publications/commentary/uk-and-european-security-five-key-lessons-ukraine-war> [in English].
9. Gaston, S. (2023). The Case for an Ambitious British Role in Ukraines Reconstruction. The British Foreign Policy Group, 4 July, 2023. <https://bfpg.co.uk/2022/07/uk-role-ukraine-reconstruction> [in English].
10. Kampfner, J. (2022). UKs strong Ukraine support hides a less glorious past. Chatham House, 11 May, 2022. <https://www.chathamhouse.org/2022/05/uks-strong-ukraine-support-hides-less-glorious-past> [in English].
11. Prior, A. (June 2025). Starmer's Foreign Policy Narrative: The Special Relationship or European Integration? *Political Insight*, vol. 16, iss. 2, 36–39. <https://doi.org/10.1177/20419058251351498> [in English].
13. Kalmykov, O. (1 liutoho 2025). Brytaniia sumuie za YeS. Chy zmozhe vona povernutysia nazad, i do choho tut Tramp. *BBS News Ukraina*. <https://www.bbc.com/ukrainian/articles/cly5m37dd43o> [in Ukrainian].
14. Global Britain in a competitive age The Integrated Review of Security, Defence, Development and Foreign Policy Presented to Parliament by the Prime Minister by Command of Her Majesty March 2021 [in English].

15. Hrubinko, A. (5 Lypnia, 2021). Операція Дефендер. *Українська лінія*. <https://ukrline.info/2021/07/05/operatsiia-defender/> [in Ukrainian].

16. Brytaniia vydilyt dodatkovo 1 mlrd. funtiv na pidtrymku Ukrainy. *LB.UA*. 8 hrudnia 2021. https://lb.ua/news/2021/12/08/500511_brytaniya_vidylit_dodatkovo_1_mlrd.html [in Ukrainian].

17. United Kingdom and the Russian invasion of Ukraine. https://en.wikipedia.org/wiki/United_Kingdom_and_the_Russian_invasion_of_Ukraine [in English].

18. Total bilateral aid allocations to Ukraine between January 24, 2022 and February 28, 2025, by donor and type (in billion euros). <https://www.statista.com/statistics/1303432/total-bilateral-aid-to-ukraine/> [in English].

19. John Healey, UK Defence Secretary. Putin will not win, no matter how long it takes. https://www.ukrinform.ua/rubric-world/3939521-dzon-gili-ministr-oboroni-velikobritanii.html?fbclid=IwY2xjawHcBcBleHRuA2FlbQIxMQABHdSXAUqiwYYPyBUzQXW2VTOBT_2bXfm_h8S1vPKRf6f_0WXXTDt75N8HVFA_aem_rj3iDI1MohqnY7tlE2ZDoQ [in English].

20. David Landsman. Why is Britain so strongly behind Ukraine? Does it matter? (14 Feb 2023). https://bfp.co.uk/2023/02/why-is-britain-so-strongly-behind-ukraine/?fbclid=IwY2xjawHk3ZleHRuA2FlbQIxMQABHV0GSmAX0adWPxzMytGdRYSsrzkht4sVhmPwKI-IHQBUaaSAJETseAIKaA_aem_jWvhN25Bqp4rfx5Tp3jP8Q [in English].

21. Dickinson, P. Britains new government pledges unwavering commitment to Ukraine. https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/britains-new-government-pledges-unwavering-commitment-to-ukraine/?fbclid=IwY2xjawHoof9leHRuA2FlbQIxMQABHYdQcZ9o8QMuKbaDwCY2gM2SkoATadpeRYV9ecukKkf2fvHvgPT7qr0_g_aem_it6LoOffvNHjOAcAOKbSw [in English].

22. ICAI, Rapid review: UK aid to Ukraine, April 2024. <https://icai.independent.gov.uk/html-version/uk-aid-to-ukraine-2/IPSOS> [in English].

23. Hrubinko, A. (2022). Transformations of the British monarchy during the reign of Elizabeth II (1953–2022). *Aktualni problemy pravoznavstva*, 3(31), 35-42 [in English].

24. Posaner, J. & Keate, N. (2024). UK considers sending troops to Ukraine to bolster training. December 19, 2024. https://www.politico.eu/article/uk-mulls-troops-in-ukraine-for-military-training-mission-operation-interflex-john-healey/?fbclid=IwY2xjawHkDgVleHRuA2FlbQIxMQABHW1SsHZomfIxpDguyqjfps-TfMcp1u7cVK36xHPq6_F7FglJubD89ar7mA_aem_0iVQBo_WqEVU4c8jYjWDA [in English].

25. HM Government, Agreement on Security Co-operation between the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and Ukraine (PDF), January 2024. https://assets.publishing.service.gov.uk/media/65a14a6ae96df50014f845d2/UK-Ukraine_Agreement_on_Security_Co-operation.pdf [in English].

26. Uhoda pro storichne partnerstvo mizh Ukrainoiu ta Spoluchenym Korolivstvom Velykoi Brytanii i Pivnichnoi Irlandii. 16 sichnia 2025 roku. https://www.president.gov.ua/news/ugoda-pro-storichne-partnerstvo-mizh-ukrayinoyu-ta-spoluchen-95461?fbclid=IwY2xjawH2YilleHRuA2FlbQIxMQABHRncwNP9-YxXbKL9sKxmF1Ts4YPr_p2VyN9DrudjYqmV6ESLDIwAp5t-PA_aem_1_W0SgdCwooJm0wmhcIRYA [in Ukrainian].

27. Shumlianskyi, D. (2025). Velyka Brytaniia vydilyla 700 mln funtiv na snaryady, zenitni ta dalekobiini rakety dlia Ukrainy. *Militarnyi*. 21 lypnia 2025. https://militarnyi.com/uk/news/velyka-brytaniya-vidilyla-700-mln-funtiv-na-snaryady-zenitni-ta-dalekobiini-rakety-dlya-ukrayiny/?fbclid=IwY2xjawLri8tleHRuA2FlbQIxMQABHk0TyahCUa91WUKCXmQlYnOOCGBX6VvnF0RYeQWd6w2Ct8ob7wCqPswY6h7I_aem_dTpQ-wKkrotEG2OpkjHHLg [in Ukrainian].

28. Shumlianskyi, D. (2025). Velyka Brytaniia perekyne viiska z Tykhoho okeanu i zoseredytysia na obroni NATO. *Militarnyi*. 15 chervnia 2025. <https://militarnyi.com/uk/news/>

velyka-brytaniya-perekyne-vijska-z-tyhogo-oceanu-i-zoseredytysya-na-oboroni-nato/?fbclid=IwY2xjawLpcEpleHRuA2FlbQIxMABicmlkETFaeVI2S1FrVjkzTEttdW5wAR4q-wqDooUpbG9S-8anAE8eYB5-Wz9YvGMI6gDjXPpIfHmn-7w2llhFToIApw_aem_VQiM2STObOkjxzxmKgdj4Q [in Ukrainian].

29. Dockrill, S. (2022). Britains retreat from east of Suez: the choise between Europe and the world ? London [in Ukrainian].

30. Shostak, K. (2025). SShA vpershe za 17 rokiv povernuly yadernu zbroiu do Velykoi Brytanii — navishcho same zaraz. *TSN*. 21.07.2025. https://tsn.ua/svit/ssha-vpershe-za-17-rokiv-povernuly-iadernu-zbroiu-do-velykoyi-brytaniyi-navishcho-same-zaraz-2874347.html?fbclid=IwY2xjawLrmrZleHRuA2FlbQIxMQABHmmsv1J7y8OAUOdox2WL-s0xUjS-fpl8mg6ljKeo3QrMvSONPYdGznX7QsZM_aem_Zy0BSOv9Vm92KceF7ueY8w#mdd8yskpi05ohr4dw6k [in Ukrainian].

31. Vidnyanskyj, S., & Martynov, A. (2023). *Rosiisko-ukrainska viina ta mizhnarodne spivtovarystvo*. Kyiv [in Ukrainian].

Received: 25.07.2025. Approved: 30.09.2025. Published: 1.12.2025.